

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 Bani Numărul

Administrația strada Gărei No. 25.

Abonamentul Lei 10 pe an

MOARTEA LUI LASCAR CATARGIU

Bătrînul Lascar Catargi, șeful partidului conservator, ultimul dintre fruntașii acelei generații eroice, care a lucrat cu energie și cu dragoste la întemeierea și la ridicarea statului român modern, s'a stins!!!.

Fusesse câte-va zile bolnav bătrînul, dar constituția sa robustă pare că înfruntă foarfece morții și ne da la toți speranță că va mai putea sluji, cu experiența sa, Tronul și Țara.

Moartea însă răpi din mijlocul nostru acea strajă neadormită a Țării, pe șeful blind și hotărît al partidului conservator, pe sfetnicul de vremuri grele al Coroanei.

Pierderea lui Lascar Catargiu—de și bătrînul ajunsese la o vîrstă frumoasă, greu de ajuns în viața noastră prea agitată—este un mare doliu național. Îl plînge, Coroana care găsea în bătrînul răzăș tot-d'anna un sfat limpede eșit din adîncurile experienței, o vorbă verde românească și un suflet liniștit, dar hotărît. Îl plînge partidul conservator, care a pierdut conducătorul cu inima de părinte, cu vorbă blîndă de mîngăere și de îmbărbătare, care cu marea lui autoritate morală știa să domine pe toți, să povățuiască la luptă și să țină cât mai strîns rîndurile. Îl plînge Țara întregă, din fundul Moldovei pînă la Vireiorova, căci ea l'a vădut jumătate de veac la postul datoriei, slujind tot-d'anna cu credință, cu cinste și cu dragoste interesele Patriei și ale neamului.

Și sunt multe și mari faptele la cari fost-a partaș Lascar Catargi; și unele dintr'insele, ca păstrarea Dinastiei, etc.

sunt numai ale șefului conservator. Numele lui acopera multe pagini mîndre ale istoriei noastre cîntimporane.

Pierderea e mare!

Se duc bătrînii și cu ei împreună scoboară în mormînt experiența vremurilor grele. Gol mare în sfatul Țării!

Acum cînd bătrînul stejar e la pămînt, vor vedea mulți, vor vedea chiar adversarii, cât de mare și de falnic a fost Lascar Catargiu.

Dormi? dormi în pace, bătrîne, căci o țară întreagă te plînge.

Condoleanțele Regelui

Martă seară, la orele 6 fără un sfert d. general Vlădescu, șeful casei militare a M. Sale Regelui, s'a dus la locuința ilustrului defunct. D-na Eufrosina Lascar Catargiu, fiind indispusă, d. general Vlădescu a fost primit de către d. I. Ventura.

D. general Vlădescu, exprimînd vîile condoleanțe ale Soveranului, a declarat următoarele:

—Sunt autorizat din partea M. Sale Regelui să vă comunic, că tocmai se făcuse scrisoarea prin care decedatul era chemat pe mîine dimineața, la orele 10, la Palat, ca să fie însărcinat cu formarea cabinetului.

Condoleanțele A.A. I.L. Regale

La orele 6 și 10 mîia. A. S. R. Principele României, însoțit de d. maior Demetrescu, a venit la casa ilustrului defunct.

A. S. Regală a stat aproape 10 min. în salonul unde este așezat corpul ilustrului defunct.

A. S. Regală era vădit emoționat.

D-na Eufrosina Catargiu, fiind foarte afectată, A. S. Regală a exprimat d-lui I. Ventura adîncile regrete ale Princi-pesei și ale Sale pentru moartea marelui cetățean.

(Constituționalul).

Dobrogenii jelesc adînc pierderea acestui ilustru bărbat. Orașele și satele Dobrogei, de la Tulcea și pînă în Constanța, nu vor uita nici-o-dată ancheta minuțioasă ce ca Prim-Ministru a făcut-o acum dece ani, și referatul monument către Consiliul de Miniștri, în urma căruia, în primă-vara anului 1890 au cădut toate regulamentele excepționale domeniiale, ce țineau încatușat orice progres economic în provincia noastră.

Lecuritorilor Constanței le rămîne pentru toate timpurile în minte nedespărțita nobila pereche de bătrîn care, o vară întreagă a anului 1897, se plimba incetinel și liniștit pe aleele orașului, după bordurile mării.

Orașul Constanța și Românii dintrînsul au pierdut pe cel mai mare protector al lor, pe acela care făgăduise și hotărîse, asupra unor memorii ce au fost imanuate ilustrului defunct, înapoearea către comuna a locurilor uzurpate de Compania Engleză a drumurilor de fer și redarea lor colonilor Români cari se vor stabili aci.

D-zeu să-l odihnească în locașul celor drepi.

Regele trebuie să fie mîndru!

Regele trebuie să fie mîndru, cînd vede izbucnind simțimentul demnității naționale în poporul român.

Regele trebuie să fie mîndru, cînd constată că nu domnește peste o gră-

madă de supuși, ci peste o nație care are conștiința de sine și de respectul ce i se cavine.

Acest popor cu acest simțiment, a cucerit sub glorioasa conducere a Regelui, Independența sa cu arma în mînă și a stropit cîmpiile de la Plevna cu

singele fiilor săi, intra reînvierea neamului.

Acest popor cu acest simțiment, a fost destul de cuminte încît să primească sfatul fruntașilor săi de la 1857, să scape Țara de peștorii la Domnie și să înrădăcineze în adîncul convinge-

rilor sale credința în Suveranul ales dintr-o Casă străină și în Dinastia sa.

Isbucirea de bucurie, cu care acum doi ani toți Românii au salutat înălțarea Principelui Ferdinand, a dat dovada Regelui că Dinastia s'a naționalizat și Națiunea a devenit dinastică.

Atât valorează un popor, câtă conștiința are de demnitatea și de puterea sa. Numai asemenea conștiința dă însemnatate simțimentului dinastic și devine reazimul sigur pentru conlucrarea înțeleaptă a politicii țării.

Din multele suferințe ale trecutului, Românii au câștigat o pricepere rafinată pentru relațiile cu Statele străine, și tot-d'auna sunt accesibili la glasul prudenței.

Dovada, relativă înlesnire cu care diferitele ministere în lunga domnie a Regelui Carol au putut ține frânele guvernului.

A trebuit fenomenala incapacitate a d-lui Dimitrie Sturdza pentru a indigna până la revolta simțimentele elementare ale poporului, simțul său religios și simțul său național.

Dar precum Regele cu prilejul conflictului mitropolitan a găsit pe toți ceilalți fruntași gata ca să-i vie în ajutor și să scape Țara de primejdie, așa va găsi la ei sprijin și în momentele de față, când aceiași nepilduită incapacitate a rănit simțimentul de demnitate națională.

O direcție politică nu trebuie compromisă prin stângăcia unui ministru. Folosul sistemului constituțional este tocmai ușurința, cu care un guvern fără pricepere este dat la o parte.

Ori-care ar fi politica de urmat mai ales în relațiile internaționale: cu un popor slab nu se poate urmări nimic, într'un popor slab nu se poate crede nimic.

Nu oarba supunere poate garanta viitorul unui popor, ci energia lui conlucrare la îndeplinirea aspirațiilor sale.

Oarba supunere este semnul slăbiciunii; energia lucrare e singurul semn al tăriei.

De aceea trebuie să fie mândru Regele când vede astăzi izbucnind cu atâta tărie simțimentul demnității naționale în poporul român.

Și Regele trebuie să fie mai ales mândru în fața capetelor încoronate din celelalte State, când le poate dovedi că este și El capul unui Stat de cetățeni și nu capul unei turme de iloți.

T. Maiorescu.

CĂDEREA GUVERNULUI

După întrunirile publice provocate de opoziția unită, ce au avut loc în sala Dacia, Duminică și Marți, 21 și 23 Martie, prezidate de d-nii N. Fleva și Gh. Gr. Cantacuzino, foști miniștri s'a ținut Joi 25 Martie o nouă mare întrunire publică de protestare contra guvernului, prezidată de d-l T. Rossetti, fost prim-ministru.

Au vorbit d-nii: Teodor Rosetti, N. Filipescu, Delavrancea, Tache Ionescu, N. Fleva și T. Maiorescu, toți cerând izgonirea din capul guvernului, care a trădat cauza Romanismului.

Camera și Senatul închizându-se la 24 Martie, —obstrucțiunea hotărâtă a minorității parlamentare făcând imposibilă o nouă prelungire a sesiunii, legile în discuția Camerei rămânând nevotate. —Comitetul opoziției parlamentare a lansat în țară următorul apel, prin care se chiamă lumea la un meeting național hotărât pentru Duminică trecută, 28 Martie.

Eata apelul:

Frați români,

Un om a păcătuit în țara aceasta. Acest om aduce pentru întâia oară pe pământul patriei romine sămînța înveninată a trădării.

Veacuri de sbucium, de framântări și de restriște, —și toți veacuri de marire, —au ținut între steagurile neamurilor steagul curat al urmașilor unor păstori viteji și cinstiți.

Frați români,

Omul care cu știința a păcătuit închidind și întinând ceia ce trebuia să păstreze și să înalțe, vine azi să batjocorească cu tru-fia neamul ce a umilit.

Dumitru Sturdza vă chiamă la întrunire publică, ca să arăte că poporul acesta îndură ori-ce și nu cîrtește.

Frați români,

Opoziția parlamentară, căreia i-ați incredințat misiunea sfîntă de a spăla onoarea a milioane de români, vă chiamă Duminică în sala Dacia ca să manifestați pentru țara.

Ea vrea să spună străinilor că fapta lui nevrednică n'a atins inima acestui popor rominesc, —ca și cum nici o rază din slava trecută n'ar mai lumina conștiința acestui neam.

...Veți suferi aceasta? Îndura-veți peste o desonoare națională o necinste cetățenească?

Na, sufletele voastre nu pot să nu se

înșoare la ideea acestei noi umiliri plămădite în mintea trădătorului.

La provocarea lui, românii trebuie să răspundă Duminică printr-o manifestație uriașă.

Toți cați simțiți că de greu apăsa asupra neamului fapta trădătorului, toți cați ve simțiți legați prin sînge de trecutul mîndru al acestei țări, toți cați doriți să crească în cinstea celorlalte neamuri faima numelui ce purtăm,

Veniți la manifestația rominească.

Să nu mergă la trădător de cât blestemele voastre!

Comit. opoziției parlamentare.

Duminică 28 Martie au avut loc două mari întruniri publice, la care au luat parte delegați din țara întreagă una a guvernamentalilor, în sala Eforiei Spitalului Civil, prezidată de d-l Tache Giani, Președintele Camerei, la care au vorbit trei domni miniștri cu d-nul Sturdza, d-nii Ilariu Isvoranu din Mehedinți și d-l Epurescu din Giurgiu, deputați din majoritate și alți a opoziției conservatoare, și liberal-democratice, în sala Dacia, prezidată de d-nul Titu Maiorescu.

Au vorbit d-nii C. C. Arion, Al. Marghitoman, Tache Ionescu, D. Laurian, N. Fleva și Delavrancea, după care s'a decis o manifestație la cluburile conservator, constituțional și liberal-democrat.

Mulțimea eșind de la întrunire s'a îndreptat spre Sf. Gheorghe și de aci spre cluburile numite.

Dupe aprecierea unui domn oficer, bazată pe calcul de suprafața ocupată de cortegiul, erau: pe strada Colței peste 9000 de oameni în procesiune, tot lume bună.

„În strada Biserica Enei este postat un pluton de vînători. Aci se întâmplă cionirea între manifestanți și vînători.

„Teroare mare: mulțimea aruncă pietre în soldați, iar soldații resping mulțimea în ploaia de pietre. Un soldat este lovit în timpla. E ridicat și dus la spital. Starea lui e gravă.

Un civil, Călimănescu, este străpons în pintece cu baioneta. Soldații lovesc cu baioneta (un ofițer de vînători mi-a declarat că așa avea ordin să lovească în public cu baioneta) și cu patul puștei.

„Sosește ajutor, mulțimea este fugărită:

„Cimpul de luptă se deplasează pe Bulevarde.

„Aci vine armata. Jandarmeria șarjează.

„Domii jandarmi loviți cu pietre cad la pământ.

„Sosesec pompele și se începe stropirea publicului cu apă.

„Seara târziu staționează încă publicul în număr mare pe strada.

„A fost scris ca d. Sturdza să-și încheie șederea la putere într'un lac de sânge.

Trist! — încheie ziarul *Drapelul*, după care reproducem rîndurile de mai sus.

S'au făcut o sumă de arestări. Între cari d-l Brabețeanu, senator, Sfetescu și Matei Milo, foști prefecți; iar raniți culeși de pe strade, vre-o 12 la număr, din amândoua părțile, au fost duși la spitalul Colțea.

Linștea deplină abia a fost restabilită pe la orele 8 seara, când s'a retras oștirea postată din vreme la diferite locuri.

Comitetul clubului conservator delegând pe d-l Gh. Cantacuzino să reclame M. S. Regelui, M. Sa a rânduit o anchetă prin funcționarii Palatului, care constatând șarjele făcute de armată, a avut de rezultat demisiunea cabinetului Marti la amiazi.

Până astăzi Joi, când scriem aceste rînduri, criza ministerială continuă. Pricina e moartea subită a venerabilului Lascar Catargiu, șeful partidului conservator, eveniment care a afectat și emoționat adînc pe M. S. Regele.

Eri M. S. a fost la ilustrul defunct unde a plîns cu lacrimi marea pierdere ce Tronul și Țara suferă, depunînd pe corpul rece al marelui patriot mai multe buchete de flori naturale.

INFORMAȚIUNI

D-nii P. P. Carp și Gh. Gr. Cantacuzino au fost chemați la Palat spre a fi consultați de M. S. în privința compunerii noului minister.

Înmormintarea d-lui Lascar Catargiu se va face cu pompa cea mai strălucită Duminică. Depeși de condoleanțe s'au trimis din toate unghiurile țerei.

Știri locale. — Încă de Luni 29 Martie, prefectul nostru d-l Luca Ionescu și-a scuturat de praf toate cutiile și sertarele biroului, spre a le lăsa curate succesorului pe care-l așteaptă.

Orașenii Constanței au primit cu cea mai mare bucurie vestea despre căderea ministerului prezidat de d-l D. A. Sturdza și condus de Palladi ministrul de finanțe, a căror singură isprava, când au venit amîndoi în Constanța, de ser-

bătorile Crăciunului, a fost de a muta Casieria la marginile orașului, în hotelul Calugărilor, pentru... un pește gătit călugărește și administrat unor nobili oaspeți de astă-vară ai hotelului Carol.

Mai au și alte motive de bucurie: vor scăpa în curînd de obladuirea părintească a unui Titi Schina și Poteca, cari, avînd prisoase mari de inteligență, peste cea ce le trebuie spre a conduce propria lor gospodărie, au fost trimiși aci spre a face fericirea acestui oraș.

Creдем că va fi suficientă o singură telegramă nouului ministru de interne, ori cine va fi, spre a se constata ilegalitatea numirii lor la comună.

Bugetul comunei Constanța a fost înapoiat consiliului comunal spre a-l reface.

De douăzeci de ani nu s'a întîmplat acest lucru nici unui consiliu comunal. Nu știm să se mai fi întîmplat așa ceva nici unui consiliu comunal din țară, de când există regimul constituțional!

Ministrul a invitat formal pe Primar, în București fiind să taie toate sporurile de leafă votate de consiliu, Primarului și diurnele votate. Primarul s'a executat cu mîna sa proprie, stergîndu-și sporul de 250 lei lunar din buget. Inghite-o Agache! Nu s'a aprobat absolut nimic din ce a cerut Primarul.

În numărul viitor vom relata reducerile făcute, în urma cărora bugetul venitorilor s'a fixat la 900.000 lei, în loc de un milion și trei sute de mii lei cît trebuia să aducă anul financiar ce a început.

Cheltuelile se fac acum după bugetul vechiu, până la aprobarea celui nou votat mai zilele trecute.

Într'una din ședințele trecute consiliul nostru comunal, buchetul nostru de consiliu a luat o hotărîre de o importanță vrednică de remarcat: a decis facerea unui bulevard, din piața Ovidiu la Mare, larg de 20 metri, peste casele noi ale d-lui Ivancia Calceff din strada Calarașilor, largirea pieței Independenței a bulevardului și a unor strade, între cari cea Mahomedana.

Esproprierile ce necesitează planul întocmit și aprobat de consiliu, valorează vre-o 2 milioane și jumătate. Despre resurse și termenul când se vor plăti esproprierile, vor fi acele de unde va plăti și Primarul nostru datoriile ce are către diferite veduve și mai mulți Carantino din Brăila, și alte orașe pe unde a umblat.

N'avem ce dice: mult are să piarză Constanța cu plecarea prea repede a primului său edil!

Antreprenorul Portului Adrien Hallier, pe lângă sumele ce are de plătit impiegaților aduși din Franța, — lucră-

torii au fost plătiți de guvernul român — lefurile pe lunile Ianuarie, Februarie și Martie, plus alte trei luni înainte și transportul în Franța, după licențierea lor, a rămas dator în piața cu peste 60.000 lei, între cari firma Birnfeld cu vre-o 15.000 lei.

Furniturile din port și mașinile cumpărate de Hallier pe datorie, vor fi plătite de Stat, după esportiza ce urmează a se face.

Sub-scrierile la Banca de scont, au trecut peste suma de 500.000 lei.

În ziarul „Steaua Dunării” cetim că prefectul de Tulcea a promis tot sprîjinul său d-lui Vasile M. Kogălniceanu pentru întrunirile publice ce d-sa a întreprins prin orașele județului vecin în chestiunea acordării drepturilor politice. Ne permitem a întreba pe d-l prefect Nenitescu, cum se potrivește acesta cu ținuta ziarului d-sale „Istrul” care ocărăște pe cel ce au luat inițiativa întrunirii de la Constanța? Rugăm pe confratele „Istrul” care are patru mii abonați, a câte douăzeci lei, și prin urmare poate face mult rău cauzei, să ne răspundă lămurit ce e la mijloc? Equivocul nu e bun.

Telefonul s'a deschis deja în toate satele plasei Macin.

La 25 curent, iar nu la 15 după cum din eroare am anunțat, s'a serbat în Medgidie sfințirea bisericii, la care a asistat o mulțime de lume din satele din prejur. A oficiat Prea sfințitul Episcop al Dunării de Jos, inconjurat de clerul local. La banchetul ce s'a dat, după slujbă, la care a luat parte și prefectul, Eminentă sa Episcopul Parthenie a ținut o mică cuvîntare, închinînd în sănătatea M. Sale Regelui, a capilor autorității și a celor ce au contribuit la ridicarea sfințitului locaș, la care a răspuns d-l Prefect, primarul și Chemal Efendi, cel din urmă mulțumînd respectos Eminentei Sale pentru menținerea numelui său între cei ce au contribuit la ridicarea sfintei biserici, după care masa s'a ridicat cu bine-cuvîntarea înaltului Prelat.

Onor. Poliție locală pare a fi întreprins o goană contra streinilor ce au deschise prăvălii fără a avea autorizație în regulă.

Ba pe unele pe care pune ochi mai răi, le și închide fără multă ceremonie, cum a fost cea din piața a unui Mara-vegghia, pentru că doi niși, necunoscuți antreprenorului, au venit și au jucat în cărțile aduse în buzunare, după care certându-se între ei au dat fuga la poliție să reclame: attele le redeschide a douăzi. Ce sunt aceste d-le Prefect? E pe spartul tîrgului?

Un incident petrecut la Medgidie, la care a asistat și d-l Luca Ionescu, numai spunem cu ce ocazie, nici cum el s'a petrecut între doi consilieri comunali, convins'a pe d-l prefect de oamenii ce a pus în capul acelei comune?

La cei mai mulți din abonații noștri expirându-le abonamentul la 1 ale lunii curente Aprilie, rugăm cu insistență, atât pe cei ce ne-au rămas datori anul întreg, cât și pe cei al căror abonament începe din nou, să bine-voiască a ne plăti costul de 10 lei, cei de afară prin mandat poștal, care nu costă de cât 25 bani la toți factorii poștali rurali și primăriile din județ, iar cei din oraș la prezentarea încasatorului nostru Neagu Rădulescu.

D-nii cari au primit ziarul gratis îi rugăm să ne plătească pe viitor cheltuielile ce suportăm nemai permițându-ne a le face această favoare, mai ales că avem de gând să tipărim ziarul la una din tipografiile locale.

INSCIINȚARE

Aducem la cunoștința d-lor proprietari constructori și antreprenori, că nisipul de apă dulce, din cariera No. 1 Anadolkiol, Lângă ghiol, se vinde cu prețul de 1 leu și 60 bani căruța cu 2 trăgători, iar cel din restul carierei, de pe Marginea Mărei, din aceeași carieră, se vinde cu un leu m. p.

Cumpărătorii vor primi pentru cel din-

taia bilete cu 1 pecuți, iar pentru cel de al doilea cu 3 pecuți, cu tuș roș.

Administrația carierei strada Gării No. 25 în Constanța.

VISITAȚIA CANONICĂ

Făcută de Prea Sfințitul Episcop al Dunării de jos, D. D. D-r Parthenia, în județul Tulcea în luna Aprilie 1897.
De economul Starrofor St. Ionescu, recisor eclesiasc Episcopiei Dunării de jos.

(Urmare)

„Biserica ne este trebuincioasă nouă ca să ne învețăm în Ea a ne ruga lui D-zeu. Biserica este școala sufletului nostru; Ea e muma cea bună care ne hrănește sufletele cu hrana duhovnicească. În ea creștinul aude vorbind pe D-zeu prin gura preotului. În Biserică creștinul capătă învețatură cum trebuie să viețuiască după porunca lui D-zeu, cum să se roage lui D-zeu și cum să ceară ajutorul lui D-zeu și ușurare în grelele întâmplări ale vieții. Căci adese ori vin nenorociri, boale, dureri, chinuri, lipsuri de tot felul, câte o dată nu este ploaie la vreme, alta dată vine prea multă, cari pun pe oameni în grea cumpănă.— Toate acestea vin asupra omului din cauză că s'a depărtat de D-zeu, prin necredință și prin răcătă ce i-a arătat. De aceea omul trebuie să caute a se apropia de D-zeu prin rugăciune.— *Cereti d'ce mântuitorul, și vi se va da voue, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide*— „Noi, însă trebuie să cerem cu stăruință și din toată inima, căci

„dacă nu cerem din toată inima și cu credință, cum să dea D-zeu? Și ca să putem a ne ruga lui D-zeu, trebuie ca mai întâi, să ne apropiem de El și ca să ne putem apropia de El, avem trebuință ca să dobândim charul lui; căci fără charul lui D-zeu, ori cât am căuta să ne îndreptăm nu putem face nimic, fiind-că natura omului este mai mult atrasă spre rău de cât spre bine.

„De aceea ca să putem fi ascultați de D-zeu în cererile noastre și El să ne îndeplinească cererile, avem trebuință de charul lui. Acest char, săr cum s'ar dice mai înțeles, această împuțernicire din partea lui D-zeu dată celor cari voesc a se îndrepta, noi îl putem dobândi de la D-zeu prin rugăciune făcută din inimă curată și cu credință tare. Rugăciunea făcută astfel, malthă sufletul până la tronul cel prea Înalt și pornește pe D-zeu spre îndurare.

„Deci, dacă harul lui D-zeu este trebuincios, rugăciunea este o datorință.

(Va urma)

ANUNCIU

De arendat pe unul sau mai mulți ani moșia de 406 hectare Cerchez-Kiol, din comuna Caraomer, plasa Mangalia, pământ arabil, având pe dânsa 3 puțuri cu foarte multă apă, 2 case și o căsă bună pentru 50 boi cel puțin. Doritorii se pot adresa direct la proprietar, d-l Al. Gafencu, strada Frumoasă No. 3 în București și în Constanța, prin administrația acestui ziar.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

BUCURESCI

117.—CALEA DOROBANȚILOR.—117

CRAIOVA

18. — STRADA BUCOVET. — 18

MAȘINE AGRICOLE